

<http://imodus.dk/>

Roskilde Handelsskole

- Projektbeskrivelse, undersøgelsesdesign og aktivitetsplan

Problembeskrivelse

I en række klasser på RHS oplever underviserne udfordringer med elevernes undervisningsparathed. Udfordringen beskrives primært som et problem med at 'sidde stille' og modtage traditionel undervisning. Især drengene opleves som forstyrrende og vanskelige at motivere. Der er også udfordringer i forhold til elevernes selvstændige lektielæsning.

Eleverne efterlyser selv undervisning, der afviger fra stillesiddende modtagelse af undervisning. Eleverne formulerer det som et problem med længerevarende koncentration, når de selv er passive. Både undervisere og elever oplever, at undervisningen i højere grad kunne opleves som nærværende og relevant for deltagerne hvis deres læringsbehov blev imødekommet. Eleverne savner også større variation i undervisningsformerne. Endvidere peger undervisernes erfaring og samtaler med eleverne på, at eleverne ønsker, at undervisningen er mere anvendelsesorienteret forstået på den måde, at stoffet skal gøres umiddelbart relevant i en brugssammenhæng.

Udfordringerne kan listes på følgende måde:

- Eleverne er ikke de facto uddannelsesparate
- Uddannelsesvalg er til tider et resultat af fravalg (ikke mentalt uddannelsesparate)
- Eleverne kan ikke sidde stille i længere perioder og forstyrrer derfor undervisningen
- Elevernes manglende koncentrationsevne ved stillesiddende og passiv modtagelse af undervisning
- Mange elever laver ikke selvstændigt lektier og har derfor vanskeligt ved at deltage i undervisningen
- Eleverne ønsker mere varieret undervisning
- Eleverne oplever ikke passiv tavleundervisning som tilstrækkeligt engagerende
- Eleverne ønsker undervisningen skal opleves mere relevant og nærværende
- Eleverne ønsker mere anvendelsesorienteret undervisning

Projektet tager udgangspunkt i disse konkrete problemstillinger. Det skal undersøges nærmere om disse konstateringer kan beskrives ud fra sammenhængende årsags-virkningsforhold, og det skal kortlægges hvilke variationer, der eksisterer inden for elevgruppen, der må formodes ikke at være ensartet. Dette bekræftes også af underviserne, der kan karakterisere forskellige grupperinger blandt eleverne.

Projektets organisatoriske ramme

Afvikling af IMODUS-projektet organiseres som et hovedforløb centreret om klasse HH1S11, der er en klasse i sportsmanagement plus. Det er bestemt, at udviklingen af nye didaktiske designs – undervisningsform – skal tage udgangspunkt i en ide om heldagsskole. Heldagsskolen er en organisatorisk ramme, hvor eleverne går i skole fra 8.00-16.10. Inden for denne tidsramme skal de obligatoriske lektioner, elevernes skriftlige elevtid samt dele af læseforberedelsen og opgaveløsninger foregå. Der kan dog i begrænset omfang være behov for aktiviteter uden for den angivne ramme.

Heldagsskolen er i sig selv et innovativt didaktisk design, men det fastlægger udelukkende en formel ramme. IMODUS-projektet vil arbejde med at kvalificere indholdet inden for denne ramme. Der skal udvikles organisatoriske, aktivitetsbaserede og indholdsbaseede løsninger på de nævnte udfordringer inden for den angivne ramme. Inden for rammen iværksættes et eller flere pilotforløb i løbet af foråret 2012.

I tilknytning til hovedforløbet er det aftalt, at der igangsættes en række 'satellitforløb', hvor forskellige ideer prøves af i en pilotperiode. Resultaterne af disse 'satellitforløb' vil indgå i planlægningen af hovedforløbet, således at de mest lovende 'satellitforløb' kan tænkes at blive videreført i et eller begge hovedforløb.

I projektets første fase blev der gennemført en innovationsworkshop, hvor der blev udviklet en række ideer til nye didaktiske designs. Underviserne har efterfølgende arbejdet videre med de udviklede koncepter, og det er blevet bestemt, at der foretages en række satellitforsøg. Disse satellitforsøg vil i forskellige klasser afprøve prototyper af didaktiske designs.

I pilotperioden vil der blive lavet forsøg med forløb, der arbejder med elevopdeling i grupper. Grupperne vil blive sammensat ud fra elevernes umiddelbare interesse i undervisningen og deres faglige niveau. Dette didaktiske design arbejder ud fra en ide om undervisningsdifferentiering, hvor forskellige grupper modtager undervisning i grupper, så de, der skønnes at have behov for mere undervisning får mere undervisning. Der arbejdes endvidere med en model med peer-baseret undervisning, hvor dygtige elever fungerer som hjælpelærere over for mindre dygtige elever. Konceptet skal yderligere udvikles i forhold til de mål, der er med undervisningen.

I pilotforløbet vil der i en klasse blive arbejdet med fysiske aktiviteter som en del af undervisningen. Præcis hvordan de fysiske aktiviteter knyttes til undervisningens mål er ikke fastlagt. Det bliver en del af udviklingsforløbet at undersøge forholdet mellem fysisk aktivitet og fagets stofområde (eksempelvis litteratur).

Et tredje satellitforløb vil anvende forskellige web 2.0-værktøjer, der lægger op til elevernes samarbejde for at løse opgaven. Den bærende ide er at engagere eleverne til selvstændigt at arbejde med egenproduktioner. Her skønnes det, at forskellige web 2.0-værktøjer kan sætte elevernes fri i forhold til egne fremstillinger – der vil i dette forløb blive arbejdet med skriftlighedsformer (fremstillingsformer).

Endelig skal et fjerde satellitforløb, der først igangsættes efter sommerferien, arbejde med forskellige muligheder for inddragelse af computergames i undervisningen. Dels skal der arbejdes med computerspillet som dramaturgisk fremstillingsform, og dels skal det undersøges i hvilken udstrækning elevernes afleveringer kan udgøres af elevfremstillede computerspil. Der skal arbejdes med computerspil

som en skriftlighedsform, og det skal undersøges hvordan forholdet er mellem denne skriftlighedsform og de mål, der er for undervisningen.

Hovedforløb

De forskellige satellitforsøg bidrager til udvikling af et bæredygtigt didaktisk design inden for heldagsskolen.

Ideen med helhedsskolen er først og fremmest at øge stilladseringen af elevernes arbejde, så det også gælder selvstændigt arbejde. Alt skriftligt arbejde laves på skolen, så der ikke forekommer egentlig hjemmearbejde (dog kan der være nogle læselektier, som ikke nås i skoletiden). Der skal arbejdes med forskellige aktivitetsformer i helhedsskolen for at opnå en højere grad af engagement fra elevernes side, hvilket også vil give et højere fagligt niveau. Dette skal også ses som et bidrag til at undgå frafald. I pilotforløbet vil eleverne blive støttet i lektielæsning gennem tilknytning af undervisere. Inden for rammen 'heldagsskole' skal der udvikles koncepter for didaktisk design, der i højere grad end det hidtil har været praksis tager udgangspunkt i elevernes forudsætning og ressourcer.

Inden for rammerne af heldagsskolen skal der udvikles undervisningsformer, der udnytter, at eleverne har mere tid sammen. Der skal også arbejdes med at nedbryde de traditionelle rammer mellem lærerstyret undervisning, gruppearbejde og selvstændig elevarbejde. Der skal endvidere arbejdes med skriftlighedsformer i elevarbejdet.

En særlig problemstilling bliver forholdet mellem stilladsering og afstilladssering. Den øgede stilladssering kan være med til at fastholde eleverne og sikre, at de kan komme gennem uddannelsen. Men samtidig kan den øgede stilladssering være en forhindring for at gøre eleverne studieparate i et videre forløb, hvor studieparathed blandt andet fordrer selvstændighed. Forholdet mellem kollaborative arbejdsformer, stilladssering og selvstændighed i arbejdet, bliver således en særlig problemstilling i dette projekt.

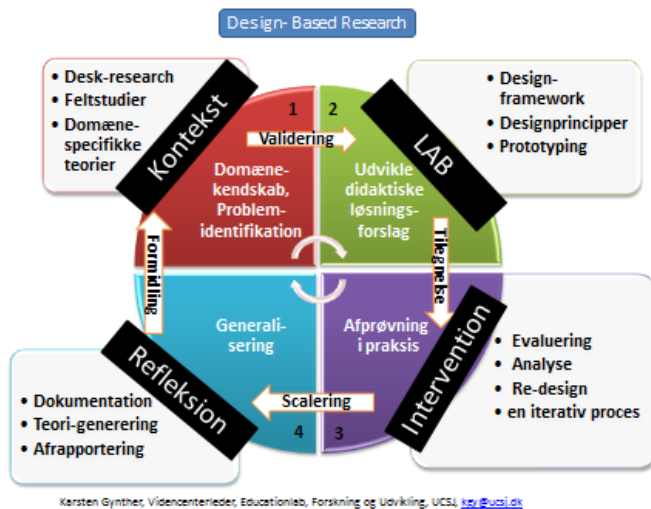
Hvilke didaktiske design, der konkret skal afprøves efter pilotperioden vil blive afgjort af dels pilotperiodens resultater og dels af en række udviklingsworkshops, der vil blive afholdt med de involverede undervisere og med elever.

Undersøgelsesdesign

Model for arbejdet med brugerdreven innovation

Undersøgelsesdesignet i IMODUS har afsæt i en brugerinddragende og brugerinvolverende tilgang. Det betyder, at udviklingen foregår i et tæt samarbejde mellem lærere og elever fra Roskilde Handelsskole og udviklere fra EduLab, UCSjælland. I forhold til den brugergenererede tilgang er der gennem en række

danske projekter udviklet og afprøvet en model, som også benyttes i IMODUS. Modellen er inspireret af

Design Based Research (DBR) og er bl.a. beskrevet her E-lyk og [BIDL](#)

Modellen består i at udvikle og strukturere et udviklings- og innovationsprojekt gennem fire faser, så en række arbejdsprocesser systematisk planlægges, gennemføres og vurderes. I det følgende beskrives modelle og konkretiseres via de undersøgelser som RHS gennemføre i projektet.

Kontekst

Problemidentifikation og domænespecifik viden

I tæt samarbejde med lærerne på RHS udvikles såkaldte praksisteorier/domænespecifikke teorier om barrierer og styrker på Roskilde Handelsskole bl.a. med afsæt i:

- hvordan elevernes læringsmuligheder/potentialer kan være afsæt for ny praksis,
- hvordan lærernes undervisningsstrategier samt viden om elevernes læringspotentialer kan være afsæt for ny praksis,
- hvordan de fysiske rammer kan være afsæt for ny praksis.

Laboratorium

Idégenerering

Som beskrevet i projektbeskrivelsen er det især undervisningens organisering, aktivitet og bevægelse som skal udvikles i projektet. I forhold til udvikling af ideer planlægges en række ideværksteder/workshops for lærere og udviklere med henblik på at udnytte resurser og se muligheder, som ofte er svære at iagttage i hverdagen. Eleverne inviteres desuden til særligt planlagte workshops med henblik på at få elevgenererede løsninger i spil. I workshops arbejdes med en række metoder: fx microteaching, hvor forskellige metoder afprøves, videofilms og diskuteres, samt teaching labs, hvor lærere fra forskellige teams samarbejder på tværs af faggrænser.

Idekvalificering og skitsering

Denne fase har til hensigt at kvalificere heldagsskoleorganiseringen i forhold til aktiviteter og faglig orienteringspunkter og at identificere udviklingspotentialer i forhold til arbejdet med faglige aktiviteter i danskfaget, så drenge udfordres, fastholdes og forbedre deres læringsudbytte.

En række af de skitserede ideer udvælges og kvalificeres bl.a. ved afprøvning i mindre skala. Her arbejder vi med ideen om didaktisk design, som er måder at organisere forskellige delelementer på i forhold til de problemer man har. Et didaktisk design kan være et undervisningsforløb, en aktivitet der gives særligt fokus over tid, personer der får tildelt særlige roller over tid eller en ny faglig tilgang til indholdskategorier/curriculum mv. Et didaktisk design indeholder m.a.o. potentiale til at løse det identificerede problem. I denne fase arbejder vi også med "det tredje sted", som både er et mentalt innovationsrum og et fysisk "tredje sted".

Intervention

Afprøvning

I en række afprøvnings i de konkrete undervisningskontekster testes designet med henblik på justeringer af de valg som designet er udtryk for. Afprøvningsne beskrives og dokumenteres via observation, efterfølgende interview og fokusgruppeinterview med lærere og elever. Med henblik på at dokumentere elevernes motivationsfaktor i forhold til afprøvning af de didaktiske designs anvendes og eksperimenteres der med "mob-dagbog", en elektronisk logbog, hvor eleverne hver dag i relation til nogle givne kategorier rapporterer om deres læringsmuligheder/udbytte.

Re-design

Justeringer af de didaktiske designs foretages og nye ideer integreres i designet.

Pilotprojekt

Med henblik på at kortlægge den uddannelses- og undervisningskontekst, som udgør rammerne for projektet på Roskilde Handelsskole udarbejdes følgende baggrundsresearch:

- Kortlægning af udviklingen indenfor de gymnasiale uddannelser på erhvervsskolernes herunder elevrekruttering og frafald,
- Domænespecifik viden om køn, elevprofiler, lærerroller og rekruttering med særlig henblik på HHX,
- (rapporter fra CEFU, IFPR, Fagblade mv.),
- Inddragelse af erfaringer fra 1. workshop (nov. 11) og de udfordringer som en gruppe lærere oplever i forhold til en gruppe elever med særlige udfordringer.

Som grundlag for afslutningen af pilotprojektet skrives en rapport på 5-10 sider, som formidler projektets foreløbige resultater og om muligheder for fuldskalaprojektet.

De afprøvede og justerede designs diskuteres igen med henblik på beskrivelse og afrapportering.

Aktivitetsplan

Oktober 11 – marts 12	<p>Workshopaktiviteter</p> <p>Møder med ledelse og undervisere</p> <p>Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.</p>	<p>Ledelse & undervisere (RHK) og udviklere fra UCSj</p> <p>Henrik O. Bundgaard mfl.</p>
Marts 12	<p>Projektbeskrivelsen godkendes</p> <p>Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.</p>	<p>Undervisere (RHK) og udviklere fra UCSj</p> <p>Henrik O. Bundgaard mfl.</p>
Marts – april 12	<p>Indsamling af domænespecifik viden med henblik på kortlægningsrapport</p> <p>Observation af pilotprojekt</p> <p>Interview med lærere og elever</p> <p>Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.</p> <p>Pilotprojekt: Web2.0</p>	<p>Undervisere (RHK) og udviklere fra UCSj</p> <p>Henrik O. Bundgaard mfl.</p> <p>Martin Olausson mfl.</p>
Maj / juni	<p>Kortlægningsrapport – afslutning på pilotfase</p> <p>Afholdelse af pilotprojekt omkring bevægelse i undervisningen – projektet indledes med bootcamp primo maj.</p> <p>Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.</p>	<p>Marie Slot, Ove Christesen</p> <p>Kristine L. Knudsen</p> <p>Henrik O. Bundgaard mfl.</p>
August / september 12	<p>LAB</p> <p>Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering</p>	<p>Undervisere (RHK) og udviklere fra UCSj</p> <p>Henrik O. Bundgaard mfl.</p>

	af skriftlighed til brug for IMODUS. Pilotprojekt omkring computerspil i undervisningen	Mette K. Kølln mfl.
Oktober /november 12	INTERVENTION Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.	Undervisere (RHK) og udviklere fra UCSj Henrik O. Bundgaard mfl.
December /januar 12-13	REFLEKSION Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.	Ove Christensen, Marie Slot Henrik O. Bundgaard mfl.
Ny intervention 13	Arbejdet gentages Heldagsskole: ny didaktisk planlægning og implementering af skriftlighed til brug for IMODUS.	Alle Henrik O. Bundgaard mfl.